

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การติดตามการดำเนินการตามแนวปฏิบัติในการขออนุมัติให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัย ถือเป็น การปฏิบัติหน้าที่ราชการและมีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนในระหว่างลาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัย ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อติดตามการดำเนินการตามแนวปฏิบัติในการขออนุมัติและแนวทางการพิจารณาอนุมัติให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัย ถือเป็น การปฏิบัติหน้าที่ราชการและมีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนในระหว่างลาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัย ที่ ก.ค.ศ. กำหนด และ 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาแนวปฏิบัติฯ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการติดตามการดำเนินการตามแนวปฏิบัติในการขออนุมัติและแนวทางการพิจารณาอนุมัติให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัย ถือเป็น การปฏิบัติหน้าที่ราชการและมีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนในระหว่างลาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัย ที่ ก.ค.ศ. กำหนด พบว่า

1.1 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เคยศึกษาแนวปฏิบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการตาม ว 8/2554 และ ว 26/2555 คิดเป็นร้อยละ 66.3 ส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการตาม ว 8/2554 และ ว 26/2555 คิดเป็นร้อยละ 77.2 และมีความเห็นว่าแนวปฏิบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการตาม ว 8/2554 และ ว 26/2555 ปฏิบัติได้ง่าย คิดเป็นร้อยละ 55.9

1.2 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติ ฯ มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 97.6 รองลงมา มีความเห็นว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 2.4 โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามแนวปฏิบัติ ฯ จำแนกเป็นรายชื่อ ดังนี้

(1) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติ ฯ ข้อ 1 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์ จะลาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัย ฯ ต้องเสนอคำขอต่อผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเพื่อขออนุมัติให้การลานั้นเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และมีสิทธิเลื่อนขั้นเงินเดือน มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 94.1 รองลงมา มีความเห็นว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 5.9 โดยมีเหตุผล คือ การลาศึกษา

ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัยฯ ถือว่าเป็นการพัฒนาตนเอง จึงควรให้สิทธิแก่ผู้ลาศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัยฯ

(2) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ ข้อ 2 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะลาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัยฯ ต้องชี้แจงเหตุผลความจำเป็นในการไปศึกษา มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 97.5 รองลงมา มีความเห็นว่าจะไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 2.5 โดยมีเหตุผล คือ เป็นเอกสิทธิ์ส่วนบุคคล ควรแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น

(3) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ ข้อ 3 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะลาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัยฯ ต้องเสนอข้อมูลและเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับรายละเอียดหลักสูตรที่ไปศึกษา ฝึกอบรม หรือแนวทางปฏิบัติงานวิจัย และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 95.6 รองลงมา มีความเห็นว่าจะไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 4.4 โดยมีเหตุผล คือ ควรมีการยกเว้นกรณีที่ได้รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือหน่วยงานต้นสังกัด เนื่องจากระยะเวลาในการแจ้งการได้รับทุนล่าช้าและไม่สามารถทราบล่วงหน้าว่าจะได้รับทุน ควรให้รายงานเป็นภาคเรียนละครั้งเท่านั้น

(4) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ ข้อ 4 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะลาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัยฯ ต้องยื่นคำขอใช้สิทธิในการเลื่อนขั้นเงินเดือนก่อนการไปศึกษาฯ เท่านั้น มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 75.3 รองลงมา มีความเห็นว่าจะไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 24.7 โดยมีเหตุผล คือ การลาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัยฯ เป็นการไปทำประโยชน์ไม่ควรมีข้อจำกัดในการเลื่อนขั้นเงินเดือน ควรกำหนดในหลักเกณฑ์ให้ชัดเจน โดยผู้ขอไม่ต้องยื่นใช้สิทธิ

(5) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ ข้อ 5 ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ตรวจสอบเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขออนุมัติ มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 98.9 รองลงมา มีความเห็นว่าจะไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 1.1 โดยมีเหตุผล คือ การตรวจสอบอาจไม่เป็นธรรม ควรแจ้ง/ประกาศข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะลา ไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัยฯ ไว้ให้ชัดเจน เพื่อป้องกันระบบพรรคพวก

(6) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ ข้อ 6 ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น พิจารณาเหตุผลความจำเป็นหรือความต้องการ ประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับและประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษามีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 96.3 รองลงมา มีความเห็นว่าจะไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 3.7 โดยมีเหตุผล คือ ควรมี

คณะกรรมการร่วมพิจารณาจะมีความยุติธรรมมากกว่าผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว และควรกำหนดสาขาวิชาที่ไปศึกษา โดยเฉพาะสาขาที่ขาดแคลนและจำเป็นต่อสถานศึกษาและสามารถนำมาใช้สำหรับการเรียนการสอนในสถานศึกษาได้จริง และต้องปฏิบัติได้จริง

(7) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ ข้อ 7 ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ชี้แจงเหตุผล วิเคราะห์ความจำเป็นหรือความต้องการ ประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับ และประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา พร้อมเสนอรายละเอียดสาขาวิชา/หลักสูตร และแผนพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ส่วนราชการ มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 93.9 รองลงมามีความเห็นที่ไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 6.1 โดยมีเหตุผล คือ เป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นและการเสนอรายละเอียดสาขา/หลักสูตร ไม่ควรเป็นหน้าที่/ภาระของผู้บริหาร

(8) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ ข้อ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือส่วนราชการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขออนุมัติ มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 94.9 รองลงมามีความเห็นที่ไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 5.1 โดยมีเหตุผล คือ ควรตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติ

(9) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ ข้อ 9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือส่วนราชการตรวจสอบความถูกต้องของการอนุมัติให้ลาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัยฯ มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 96.7 รองลงมามีความเห็นที่ไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 3.3 โดยมีเหตุผล คือ เป็นการปฏิบัติงานซับซ้อน เนื่องจากโรงเรียนตรวจสอบในเบื้องต้นแล้ว

(10) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ ข้อ 10 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือส่วนราชการ ชี้แจงเหตุผล วิเคราะห์ความจำเป็นหรือความต้องการและประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับ และประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษารวมทั้งรายละเอียดสาขาวิชา/หลักสูตร และแผนพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาหรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 93.3 รองลงมามีความเห็นที่ไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 6.7 โดยมีเหตุผล คือ เป็นการเพิ่มภาระงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรลดขั้นตอนการทำงานโดยมอบให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา

(11) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ ข้อ 11 อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณาการลา ไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัยฯ ถือเป็นปฏิบัติหน้าที่ราชการ และให้มีสิทธิเลื่อนขั้นเงินเดือนมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 91.4 รองลงมามีความเห็นที่ไม่เหมาะสม

คิดเป็นร้อยละ 8.6 โดยมีเหตุผล คือ ข้อคำถามไม่ชัดเจนว่าพิจารณาแล้วดำเนินการอย่างไรต่อไป (อนุมัติ/ไม่อนุมัติ) และกรณีนี้ควรเป็นการพิจารณาของต้นสังกัด คือ โรงเรียน

(12) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ ข้อ 12 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงาน การศึกษา รายงาน มติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ให้ ก.ค.ศ. ทราบ มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 93.7 รองลงมา มีความเห็นว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 6.3 โดยมีเหตุผล คือ ควรสิ้นสุดที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา/ส่วนราชการ เพื่อเป็นการกระจายอำนาจ ไม่ควรเพิ่มภาระให้ ก.ค.ศ. เนื่องจากมีงานคั่งค้างอยู่มาก

(13) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ ข้อ 13 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ลาไป ศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัยต้องจัดทำรายงานเสนอแนวความคิดหรือวิธีการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนรู้หรือคุณภาพการศึกษาต่อผู้บังคับบัญชาทุกครั้งที่มีการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน ในระหว่างลาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัยฯ มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 92.0 รองลงมา มีความเห็นว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 8.0 โดยมีเหตุผล คือ เป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ลา ศึกษาฯ ยุ่งยากเกินไป ช่วงลาศึกษาต่อ หรือปฏิบัติงานวิจัยไม่ได้ทำการสอน จึงไม่ได้พัฒนาคุณภาพ การศึกษาจริงตามข้อเสนอ ผลจะเกิดจริงต้องหลังจากกลับมาปฏิบัติหน้าที่แล้ว

(14) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ ข้อ 14 การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนระหว่างการลา ไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัยฯ ได้ ต้องอยู่ภายในระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตและตาม ระยะเวลาของหลักสูตร โดยไม่มีการขอย้ายระยะเวลาที่มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 83.3 รองลงมา มีความเห็นว่าไม่เหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 16.7 โดยมีเหตุผล คือ ควรพิจารณาจากเหตุผล ความจำเป็น และความยาก - ง่ายของหลักสูตร

(15) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ ข้อ 15 กว่าจะพิจารณาให้เลื่อนขั้นเงินเดือนระหว่าง การลา ไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัยฯ ต้องมีผลการเรียนผลการฝึกอบรม หรือวิจัย แล้ว แต่กรณี ดังต่อไปนี้ (ก) ระดับปริญญาตรี มีผลการศึกษาสะสมตามหลักสูตร ไม่ต่ำกว่า 2.5 (ข) ระดับ ปริญญาโท มีผลการศึกษาสะสมตามหลักสูตร ไม่ต่ำกว่า 3.2 (ค) ระดับปริญญาเอก มีผลการศึกษา สะสมตามหลักสูตร ไม่ต่ำกว่า 3.5 (ง) การลาฝึกอบรม หรือวิจัย มีผลการฝึกอบรมหรือมีความก้าวหน้า ในการวิจัยที่คุณภาพสูง มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 86.2 รองลงมา มีความเห็นว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 13.8 โดยมีเหตุผล คือ ไม่ควรกำหนด ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ลาศึกษาในการที่จะเรียน

ให้จบหรือไม่ และมาตรฐานการให้คะแนนของแต่ละมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน นอกจากนี้ ควรตัดข้อ (ง) ออก เพราะผลการฝึกอบรมที่มีคุณภาพสูงไม่ใช่เครื่องชี้วัดว่า จะปฏิบัติหน้าที่ดี มีคุณภาพเสมอไป

(16) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ ข้อ 16 การจะพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนในระหว่างลาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัยฯ ไม่เกินครั้งละครึ่งขั้น มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 87.7 รองลงมามีความเห็นว่าจะไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 12.2 โดยมีเหตุผล คือ ระหว่างลาศึกษาต่อไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่ควรเลื่อนขั้นเงินเดือน

2. ผลการศึกษาสภาพปัญหา และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาแนวปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พบว่า

2.1 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความเห็นสภาพปัญหาด้านการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ กรณี สาขาวิชา/หลักสูตร ที่ไปศึกษาหรืออบรมไม่สอดคล้องเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หรือวิชาชีพ หรือคุณวุฒิตลาดเป็นปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.1 รองลงมา คือ กรณีไม่สำเร็จตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด คิดเป็นร้อยละ 16.3 และกรณีชี้แจงเหตุผล วิเคราะห์ ความจำเป็นหรือความต้องการและประโยชน์ของสถานศึกษาไม่ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 14.3 ตามลำดับ โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) หลักสูตรที่อนุมัติให้ไปศึกษา อบรม ต้องตรงหรือสอดคล้องกับสายงานที่ปฏิบัติ

(2) หลักสูตรที่อนุมัติให้ไปศึกษา อบรม ต้องเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หรือวิชาชีพ หรือคุณวุฒิตลาด

(3) ควรอนุมัติในสาขาวิชาที่ตรงกับความรู้เดิม/สาขาวิชาที่สอนปัจจุบันของผู้ขออนุมัติเพื่อจะได้นำความรู้กลับมาพัฒนางานในหน้าที่ให้ดีขึ้น

(4) ควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบใหม่ ให้ทันสมัย มีความชัดเจน ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นในการดำเนินการ และสอดคล้องกับสภาพความต้องการของหน่วยงาน/ส่วนราชการอย่างแท้จริง

(5) ควรจัดทำคู่มือ ขั้นตอนการปฏิบัติให้ชัดเจน พร้อมทั้งกรณีตัวอย่างเพื่อ ไม่ให้เกิดปัญหาในแนวทางปฏิบัติของผู้ใช้สิทธิและผู้พิจารณาอนุมัติ

(6) ก.ค.ศ. ควรกำหนดสาขาวิชาที่ขาดแคลนหรือจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรืองานวิจัยที่จำเป็นต่อการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้ลาศึกษาต่อไปประกอบการพิจารณา

(7) การอนุมัติให้ลาศึกษาต่อควรพิจารณาสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาของหน่วยงานประกอบด้วย

(8) ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสาขาวิชา/วุฒิที่ ก.ค.ศ. ได้รับรองแล้วให้ทันสมัยอยู่เสมอ

(9) ควรเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบ/แนวปฏิบัติ คู่มือ (หากมี) ให้ทั่วถึงทุกสถานศึกษา/หน่วยงานการศึกษา

2.2 ปัญหาด้านอื่น ๆ มีดังนี้

(1) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนหนึ่งลาศึกษาต่อในสถาบันที่ไม่มีคุณภาพ (สังคมทั่วไปรับรู้) อาจทำให้รัฐเสียงบประมาณโดยไม่ได้ผลย้อนกลับในเชิงคุณภาพที่มีต่อการพัฒนาการศึกษา

(2) สาขาวิชาที่ข้าราชการลาไปศึกษาต่อไม่ตรงกับวุฒิที่ ก.ค.ศ. กำหนด ทำให้ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลไม่บรรลุเป้าหมาย

(3) ระเบียบการลาศึกษาต่อไม่ชัดเจน

(4) การพิจารณาความจำเป็น ขาดแคลน ไม่มีมาตรฐานกลาง ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาขั้นต้นและหน่วยงาน

(5) การลาไปศึกษา อบรมฯ มีผลกระทบกับสถานศึกษาที่มีอัตราครูต่ำกว่าเกณฑ์

(6) ก.ค.ศ. ใช้เวลาในการพิจารณาให้ความเห็นชอบมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เป็นเวลานานมาก

(7) มีการศึกษาในสาขาวิชาที่ไม่ขาดแคลนมาก โดยเฉพาะสาขาการบริหารการศึกษา

(8) ผู้ที่ไปศึกษาต่อกลับมาแล้วบางส่วนไม่ได้นำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับกลับมาพัฒนาการเรียนการสอน/สถานศึกษา

(9) แนวทางการดำเนินการตามปฏิบัติฯ ของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาแตกต่างกัน

(10) ผู้ประสงค์จะลาศึกษาต่อไม่ยื่นเรื่องขออนุญาตต่อผู้บังคับบัญชาก่อนการสมัครเมื่อสอบได้แล้วจึงมีปัญหาไม่สามารถลาศึกษาได้

2.3 ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ มีดังนี้

(1) การอนุญาตให้ลาศึกษาต่อควรคำนึงถึงความจำเป็นด้านอัตรากำลังของสถานศึกษาประกอบด้วย

- (2) ควรอนุมัติให้เลื่อนชั้นเงินเดือนเฉพาะผู้ที่ลาศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพที่ขาดแคลน หรือสาขาวิชาที่หน่วยงานการศึกษาต้องการพัฒนา
- (3) ควรลดขั้นตอนการดำเนินการที่ไม่จำเป็น
- (4) ควรกระจายอำนาจให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา/ส่วนราชการ
- (5) การศึกษาต่อเป็นเรื่องของการพัฒนาตนเอง ซึ่งปัจจุบันมีหลากหลายช่องทางมาก ผู้ที่ลาศึกษาต่อ (เต็มเวลา) ทั้งภาระงานให้หน่วยงานต้นสังกัดรับภาระแทนมากมาย การจะให้สิทธิเลื่อนชั้นเงินเดือนจึงเป็นเรื่องที่ไม่น่าจะเหมาะสม
- (6) การลาศึกษาต่อกรณีที่ได้รับทุนการศึกษาไม่ควรได้รับการเลื่อนชั้นเงินเดือน
- (7) ควรให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา กำหนดสาขาวิชาที่จำเป็นและขาดแคลนของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา
- (8) ควรกำหนดเงื่อนไขว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วต้องเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการเพื่อพัฒนาโรงเรียนเป็นเวลาไม่น้อยกว่ากึ่งปี จึงจะสามารถย้าย/โอนได้
- (9) ควรจัดทำรายชื่อสถานศึกษา และหลักสูตรที่อนุมัติให้ลาศึกษาต่อแล้วมีสิทธิได้รับการเลื่อนชั้นเงินเดือน แยกตามตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (10) ควรกำหนดจำนวนปีที่รับราชการเป็นเงื่อนไขหนึ่งสำหรับการอนุมัติให้ลาศึกษาต่อ

อภิปรายผล

1. ผลการติดตามการดำเนินการตามแนวปฏิบัติในการขออนุมัติและแนวทางการพิจารณาอนุมัติให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัย ถือเป็น การปฏิบัติหน้าที่ราชการและมีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนชั้นเงินเดือนในระหว่างลาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัย ที่ ก.ค.ศ. กำหนด พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความเห็นว่าแนวปฏิบัติที่ ก.ค.ศ. กำหนด ในภาพรวม มีความเหมาะสม และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีความเห็นว่าแนวปฏิบัติมีความเหมาะสมทุกข้อแสดงให้เห็นว่าแนวปฏิบัติที่ ก.ค.ศ. กำหนด สามารถนำไปสู่การดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตามยังมีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องอีกส่วนหนึ่งซึ่งเป็นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการดำเนินการตามแนวปฏิบัติดังกล่าวมีความเห็นว่าแนวปฏิบัติยังมีความไม่เหมาะสม ซึ่งสำนักงาน ก.ค.ศ. จะต้องนำความคิดเห็นดังกล่าวไปปรับปรุงแนวปฏิบัติฯ ให้สามารถนำไปสู่การดำเนินการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ สิทธิพร จุลปานะ (2547). ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการลาศึกษานอกเวลาราชการเพื่อเพิ่มวุฒิของข้าราชการ ศึกษากรณี กองบัญชาการ กองทัพภาคที่ 1 พบว่า

ข้าราชการกองบัญชาการ กองทัพอากาศที่ 1 มีความเห็นว่า กฎ ระเบียบการศึกษาเพิ่มเติมของ กองทัพบก มีความเหมาะสม แต่ขณะเดียวกันก็ต้องการให้หน่วยงานช่วยเหลือด้านการเงิน และแก้ไข ระเบียบให้เหมาะสม โดยรับรองคุณวุฒิจากการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อไปบรรจุในหน่วยที่ขาดแคลน และ มีความเห็นต่อสิทธิที่ได้จากราชการหลังจากจบการศึกษาเพิ่มเติมว่าควรเพิ่มสิทธิมากขึ้น

2. ผลการศึกษาสภาพปัญหา และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาแนวปฏิบัติ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าสภาพปัญหาด้านการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ กรณี สาขาวิชา/หลักสูตร ที่ไปศึกษา หรืออบรมไม่สอดคล้องหรือเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หรือวิชาชีพ หรือ คุณวุฒิขาดแคลน เป็นปัญหามากที่สุด รองลงมา คือ กรณีไม่สำเร็จตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด และกรณีชี้แจงเหตุผล วิเคราะห์ ความจำเป็นหรือความต้องการและประโยชน์ของสถานศึกษาไม่ชัดเจน โดยมีข้อเสนอแนะ คือ หลักสูตรที่อนุมัติให้ไปศึกษา อบรม ต้องตรงหรือสอดคล้องกับสายงานที่ปฏิบัติ ต้องเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หรือวิชาชีพ หรือคุณวุฒิขาดแคลน และควรอนุมัติ ในสาขาวิชาที่ตรงกับความรู้เดิม/สาขาวิชาที่สอนปัจจุบันของผู้ขออนุมัติเพื่อจะได้นำความรู้กลับมา พัฒนางานในหน้าที่ให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกฤษฎีกา หนาพวงศธร (2540:167 อ้างถึงในจุฑามาศ แสงอาวุธ และพรนิภา จินดา 2551:9) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการ ส่งเสริมบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงานดีขึ้น ตลอดจนมีทัศนคติที่ดี ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาพบสภาพปัญหาในการดำเนินการตามแนวปฏิบัติฯ หลายกรณี เช่น กรณี สาขาวิชา/หลักสูตร ที่ไปศึกษาหรืออบรมไม่สอดคล้องหรือเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษา หรือวิชาชีพ หรือคุณวุฒิขาดแคลน กรณีไม่สำเร็จตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด กรณีแนวทางการดำเนินการตามปฏิบัติฯ ของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาแตกต่างกัน และกรณีการพิจารณา ความจำเป็น ขาดแคลน ไม่มีมาตรฐานกลาง ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นและหน่วยงาน เป็นต้น โดยมีข้อเสนอแนะ เช่น หลักสูตรที่อนุมัติให้ไปศึกษา อบรม ต้องตรงหรือสอดคล้องกับสายงาน ที่ปฏิบัติ ต้องเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หรือวิชาชีพ หรือคุณวุฒิขาดแคลน และ ควรอนุมัติในสาขาวิชาที่ตรงกับความรู้เดิม/สาขาวิชาที่สอนปัจจุบันของผู้ขออนุมัติเพื่อจะได้นำความรู้ กลับมาพัฒนางานในหน้าที่ให้ดีขึ้น และควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบใหม่ ให้ทันสมัย มีความชัดเจน ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นในการดำเนินการ และสอดคล้องกับสภาพความต้องการของหน่วยงาน/ส่วน ราชการอย่างแท้จริง เป็นต้น ดังนั้น สำนักงาน ก.ค.ศ.และผู้เกี่ยวข้องจึงควรนำความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะดังกล่าว ไปปรับปรุงและพัฒนาแนวปฏิบัติฯ ให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่าง

มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และสามารถส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

เมื่อมีการปรับปรุงและพัฒนาแนวปฏิบัติในการขออนุมัติให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัย ถือเป็นกรปฏิบัติหน้าที่ราชการและมีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนในระหว่างลาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานวิจัย ที่ ก.ค.ศ. กำหนด แล้ว ควรมีการติดตามประเมินผลว่าแนวปฏิบัติดังกล่าวสามารถนำไปสู่การปฏิบัติและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพการศึกษาได้เพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร